

Zesentwintigste jaargang no. 4.

juli - augustus 1974

DE NIJDAMSTRA TYNGE

**PERIODIEK VOOR DE GESLACHTEN
NIJDAM, NIEUWDAM, VLEER, WIJNIA**

NIJDAMSTRA

Orgaan der Nijdamstra-Stichting

ENQUETE

Iemand heeft eens gezegd:

Men bouwt een huis met mensenhanden,
een thuis met mensenharten.

Dit is een waar woord. Men voelt zich niet overal thuis.
Mensenharten kunnen koud en ongevoelig zijn. Dan blijft een
huis een huis al staan de kamers vol met prachtige meubelen
en de vloer bedékt met echte persische kleden.

Het wordt alles anders, wanneer de harten van de bewoners
reeds vanaf de voordeur hun liefde daarin hebben gelegd.

Dan is hun huis een thuis, ook voor anderen.

In een "thuis" ook in te leggen in een vereniging?

Natuurlijk wel, vooral bij een familievereniging!

Dan kunnen we toch mede bouwen vanaf de voordeur, met eigen
inzicht, met harten die zich geven voor anderen.

In onze wereld van geweld, moeten wij een thuis hebben.

Nu een vraag:

Wilt u van het huis (vereniging) een thuis maken?

Voelt u zich thuis in onze familiekring?

Wat zou het prachtig zijn elkander weer eens te ontmoeten,
eens gezellig onder elkaar te zijn, echt thuis te zijn.

Bij het overlijden van een lid van onze vereniging ga ik
nogal eens de begrafenis bijwonen. Dan denk ik elke keer:
Hoe lang is het alweer geleden, dat ik deze nicht/neef heb
ontmoet.

Waarom ik dit alles zó schrijf?

Och, onze familiedagen, waarvan de meesten goed geslaagd
zijn, kunnen de laatste jaren (van welvaart) niet doorgaan.

Nu zou ik graag eens willen weten, welke verlang(en)s er
leven onder onze leden.

Moeten we nog eens een familiedag houden of heeft u hier-
voor geen interesse.

Uw ja of neen graag op een briefkaart aan de voorzitter.

KASTELEN

Nu ik dit artikeltje schrijf is de "Bouwvak" met vakantie
en we hebben vandaag het tweede buitje regen gehad.

Maar ik wil het niet hebben over vakantie-regen doch over
vakantie en juist met dit algemeen sombere weer doet zich
een pracht gelegenheid voor eens de "kastelen route" te
rijden, welke uitgestippeld is door A.N.W.B.

Natuurlijk kunt u de kastelen alleen maar aan de buitenkant bewonderen, maar niettemin is het de moeite waard en laat dan uw fantasie vrij spel.

Een hoornstoot klinkt, wie zou de burgt aandoen? De paarden van de burgt hinneken op de hoornstoot.

De slotbrug wordt neergelaten. De rijtuigen met de gasten staan er voor.

De burgtheer roept de "Wolf" die blaffend achter hem aan gaat naar buiten.

De gasten gaan de burgt binnen. De burgtheer werpt snel wat beukenblokken op het vlamvend haardvuur, want het is kil in de grote zaal.

Ogenblikkelijk lekken de kleine vlammen er omheen en doen de blokken knetteren.

In de kleine kapel, die op de oostzijde ligt van de burgt, staat de burgt-vrouwe. Zij gaat nu naar de grote zaal.

Aan de tafel zit aan het hoofdeinde de burgt-heer en de vrouwe zet zich aan de rechterzijde van hem, na de gasten gegroet te hebben.

De gasten zitten rechts en links aan de grote tafel.

Hier drinkt de heer zijn gasten het welkom toe uit zijn grote zilveren beker. Het zuidervenster vangt het licht op van de zon, die felle geel-rode strepen langs de toren werpt. De dochter des huizes zit voor het raam, dat uitziet op de weg en borduurt een kussen. In de burgt van een edelman, zo heeft de vrouwe gezegd, moeten de kussens geborduurd worden met het adellijke wapen.

U heeft nog meer fantasie dan de schrijver dezes, dus u kunt het bovenstaande nog mooi aanvullen.

Laat ons nu een uitstapje maken naar het kasteel Haarzuylens. Enige jaren geleden konden degene, die zich aangetrokken voelden door het indrukwekkend schouwspel van vervlogen grootheid zich begeven naar ruïne van het Huis ter Haar dat thans in al haar pracht is gerestaureerd.

Het mooie weer, lokte uit tot een wandeling maar de afstand was te ver, zodat we met een rijtuig gingen.

Zo kwamen wij langs kronkelende wegen, waarlangs aan beide zijden het water langzaam vloeiende. Het gezicht, zover het reiken kon, op velden van vaal groen met op regelmatige afstanden kleine opstapelingen van aarde, als bruine vlekken op de groenachtige vlakke. De bomen en heesters rossig groen, dichtbij en op een afstand langzaam weggrijzend.

Wij volgen de Vleutense weg tot in het dorp Vleuten, dat prijkt met een kerk en toren.

Hier en daar, door de bomen, komt een boerderij te voorschijn, met haar vrolijk geschilderde luiken, bezitting van het kasteel.

Nog een lichte kronkeling van de weg en wij zijn in de grote laan, die recht naar het kasteel leidt.

En nu komt langzaam het statige silhouet van het kasteel Haarzuylen zichtbaar.

De aanleg der toegangswegen is in een spiraal gang rond de burgt zodanig getekend, dat de bezoeker langs alle buitenposten voorbij moet trekken, voordat hij de hoofdingang bereikt heeft.

Oudtijds moest de vijand dus zich blootstellen aan het vuur van uit al die muren op hem gericht en had dan nog drie verdedigde ophaalbruggen te overmeesteren.

Het kasteel moet vermoedelijk voor een deel zijn aangelegd in de XIII of XIV eeuw, en verder in tussenpozen zijn afgebouwd, zoals de onvolkomen verbinding der muren nog aantoonde. Het geheel bestaat uit 4 vleugels om een regelmatige trapezium vormige binnenhof geplaatst. Van de vijf torens van het gebouw was slechts die in de Z.W.vleugel, de gevangenistoren, nog gaaf: deze is ook geheel behouden en behoefde slechts gedeeltelijk gerestaureerd te worden. Een der vierkante poorttorens echter was in zo'n bouwvallige toestand, dat die geheel hernieuwd moest worden.

Het kasteel bevat, benevens de overdekte binnenhof, meer dan honderd grote en kleine vertrekken.

Een eigenaardige tegenstelling vormen de kleine huisjes en boerenwoningen der onmiddellijke omgeving met de zware reuzenwerken van de burgt.

DE GROTE SCHOONMAAK

Wij hebben de grote schoonmaak al weer enige maanden achter de rug. Ons huis is met zeep en boender bewerkt. Het is voor de "spinnen" geen beste tijd geweest, want die moesten het onderspit delven.

Ook dit jaar is er schoonmaak gehouden van land, lucht en water.

Het was wel nodig en het zal wel nodig blijven ook, want de ontreddering is groot.

Wij hebben de natuur gaan beschouwen als een dood ding, een vergaarbak van afval en gifstoffen.

Wij exploiteren maar beheren niet, en onachtzamen de natuurlijke wetten, om destemeer (voorlopig) van haar te plukken. Als de mens maar geld kan verdienen, komt al het andere op de derde plaats. Dan vreest men geen overheid, als de afvalstoffen geloosd moeten worden.

Gifstoffen in het water of door de schoorsteen van de fabriek. Maar niet alleen de producent heeft schuld, ook wij, die misschien zonder dat wij er ons rekenschap van geven, afval deponeren op plaatsen waar het niet mag.

Underdaad de verontreiniging van land, lucht en water komt voor verantwoordelijkheid van ons, de mens.

Hoe zullen we in de toekomst de wetenschap gebruiken of blijft het misbruiken.

1974 GESLAAGDEN

Geslaagd Middelbare Detailhandel Leeuwarden
eindexamen Tjerk Nijdam Teerns.

Aan het Lienard College te Leeuwarden
voor Atheneum H. Wijnja te Franeker.

Voor L.H.N.O.
J. Wijnja te Sneek.

Aan de Prinses Marijke Scholengemeenschap
(e Leeuwarden slaagde voor de 3-jarige vooropleiding
Hoger Beroepsonderwijs
T. Wijnja te Sneek.

M.T.S. Leeuwarden (theoretisch gedeelte)
J. Wijnja Exmorra.

Voor kleuterleidster (Egelantierschool Leeuwarden)
J. Wijnja Burgwerd.

Bij het Ned. Genootschap tot opleiding van Leraren voor het
Beroepsonderwijs
IJ.Wijnia te Exmorra.

Als werktuigbouwkundige
S.J. Wijnia te Wons.

Aan de C.T.S. te Sneek
afd. metaalbewerker
L. Wijnja te Sneek en
T. Wijnja te Joure.

afd. electrotechniek
L. Wijnia te Oppenhuizen.

Onze oudste zoon Jon (Sjouke Sietse) deed in Utrecht examen
voor het sleutel-diploma en slaagde daarvoor. Zo schreef
nicht Schilstra-Wiersma uit Ermelo.

Jongste zoon Peter behaalde z'n metselaarsdiploma op de
Cht. Techn. School, afd. I.T.O. te Harderwijk, en als laatste
neef Ron (Cornelis) Hubert uit Zwanenburg behaalde in
Amsterdam z'n Mavo 4 diploma.

FAMILIEBERICHTEN

Geboren: Edo zoon van Hoite Nijdam en Etty Nijdam-Bosman.
Groningen, 11 juli 1974
Trompkade 7.

Ik ben geboren op 31 juli 1974

Mijn naam is Marianne Antoinnette Arenda
Ik ben een zusje van Nicole
Mijn pappa en mamma zijn Hans en Ineke Nijdam.
Mijdrecht, Kerspelstraat 39.

Doeke Sijens en Ietje Nijdam
hebben de eer u kennis te geven van hun voornemen in het
huwelijk te treden D.V. op vrijdag 16 augustus a.s. om
14.30 uur in het stadhuis te Bolsward.
Kerkelijke inzegening in de Geref. Kerk te Bolsward door
de heer ds. G. Sinia om 15.15 uur.
Augustus 1974
Berlikum
Bolsward.

Us leave âlden, pake en beppe
Romke Jelles de Jong
Martzen de Jong-Wijnia
hoopje D.V. op 17 maeijede dei to bitinken dat hja
40 jier forlyn trouwd binne.
Harren tankbere bern.
Koudum, Jac. W. Waeijenstrjitte 22.

Door een noodlottig ongeval heeft God tot zich ge-
nomen onze innig geliefde man en zorgzame vader
Uilke v.d. Zwaag
op de leeftijd van 51 jaar.
Wentel uw weg op de Here en vertrouw op Hem
en Hij zal het maken.
Psalm 37: 5
P. v.d. Zwaag Wijnia
Drachten, vrijdag 14 juni '74.
Ledijk 5.

Na een kortstondige ziekte is in haar Heer en Heiland
van ons weggenomen, mijn innig geliefde vrouw en der
kinderen zorgzame moeder en grootmoeder
Janna Wijnia-Kuperus
op de leeftijd van 49 jaar.
Gez. 83:4
Eenmaal als de stonde slaat
dat dit lichaam sterven gaat
als mijn ziel uit d'aardse woon
opklint tot des Rechters troon

Rots der eeuwen, in uw schoot
Berg mijn ziele voor de dood

Rijperkerk; R. Wijnia
27/6 '74.
Tsjerklânsreed 31.

In Jezus ontslapen mijn innig geliefde vrouw onze
beminde moeder, groot en overgrootmoeder
Tjitske Kooistra Wijnia
op de leeftijd van 77 jaar, na een gelukkig huwelijk van
53 jaar
Psalm 23
Apeldoorn 20 juli '74.
Schubertlaan 27.

G. Kooistra

BURGELIJKE STAND JULI 1974

Gemeente Hennaarderadeel:
overleden H. Hofstra
gew. m. A. Wijnia Wommels.

Gemeente Smallingerland:
Geboren Sjoerd Age zoon van
S. v.d. Molen en G. Wijnia te Rottevalle.

Gemeente Leeuwarden:
S. Nijdam (63) m.v. T. Engelsma.

FAMILIE-NIEUWS

Intrede ds. Nijdam te Ternaard.
Ds. Brandsma van Drachten heeft zondagmorgen 14 juni '74
ds. S.P. Nijdam afkomstig van Drachten bevestigd als predi-
kant van de Ned. Herv. Gemeente te Ternaard.
Ds. Nijdam had als tekst gekozen 1 Cor. 3:3 met als thema
van de preek: De Gemeente: "Een brief van Christus".
Ouderling K. Wiersma sprak in de dienst een woord van wel-
kom.

De heer D. Wijnia, die sinds 1967 als bouwkundige op Sumba werkte, keerde in mei met zijn gezin voorgoed naar Nederland terug.

Uit de bakkerij van banketbakkerij Wijnia aan de Marktstraat te Bolsward is afgelopen zaterdag een bedrag van f 1100,-- onvreemd. De daders zijn via de achterdeur binnen gekomen, die naar alle waarschijnlijkheid open stond. Van de daders ontbreekt nog elk spoor. (15 juli '74.)

GENEALOGIE

In aansluiting op de TIENDE generatie: VLEER, welke in het Kerstnummer - 1973 - van ons orgaan verscheen, ben ik inmiddels zover gevorderd, dat ik nu grotendeels de ELFDE kan laten volgen. Hoewel in het reeds gepubliceerde weinig gegevens ontbraken, mocht ik echter van geen der belanghebbenden enige aanvullende gegevens ontvangen, zodat een persoonlijk schrijven of bezoek wel weer het gewenste resultaat zal moeten opleveren. Dat hiermede tijd en kosten gemoeid zijn spreekt voor zichzelf, daarom nogmaals, als U het uit eigen beweging wil doen: DAN GRAAG!

HET TROUWBOEKJE IS STEEDS EEN BETROUWBARE RAADGEEFSTER
GEBLEKEN. Bij voorbaat mijn hartelijke dank !

DE "ELFDE" GENERATIE.

KINDEREN VAN WILLEM TJERKS VLEER
EN KLAARTJE JONGSMA.

XI.- IETSE WILLEMS VLEER,

* 8.2.1901 te Grouw, van beroep veehouder te De Kaag, trouwde
19.12.1947 te Roelofsarendsveen met:

WILHELMINA MARIA KOOL,

* 19.12.1909 te 's Gravenhage, dochter van Nicolaas Doe Wilhelmus Kool en Elisabeth Koolstra.

Dit huwelijk bleef kinderloos.

XI.- WIGLE TSJERK VLEER,
* 10.4.1919 te Aduard, van beroep journalist, schrijver,
genealoog, trouwde 20.6.1950 te Roelofsarendsveen met:

ELSA JAGERMAN,

* 4.12.1920 te Leiden, dochter van Hendricus Franciscus
Jagerman en Maria Bouwhuys;

Kinderen:

MARIKA KLARA * 24.3.1951 te De Kaag

.....
.....

ZOON VAN AREND JOHANNES VLEER EN
JANKE SIPKES BRAUNIUS;

XI.- JOHANNES ARENDS VLEER,
* 19.5.1895 te Langezwaag, van beroep architect, overleed
25.3.1962 te Sint Nicolaasga, trouwde 3.1.1924 te Beetster-
zwaag met:

(I) IEKE HERINGA,

* 18.3.1897 te Kortezwaag, † te
dochter van en

Hij hertrouwde te met:

(II) P..... AUKEMA

* te, dochter van en

Een zoon:

AREND JOHANNES * 15.1.1925 te

KINDEREN VAN JOHANNES AUKES VLEER EN
YPKJEN MELLES REITSMA.

XI.- AUKE JOHANNES VLEER,
* 3.2.1888 te Offingawier, van beroep pedel van een Hoge-
school. † 16.11.1943 te Tilbrug trouwde 12.9.1921 te Til-
burg met:

MARIA ELISABETH DE BEER,

* 14.10.1888 te Tilburg, dochter van Johannes Franciscus
de Beer en Maria Vermetten.

Eén dochter:

MARIA YPKJE JACOBA, * 17.12.1922 te Tilburg.
huwde 26.10.1962 te Utrecht met haar neef:

JOZEPHUS FRANSISCUS ALFONSUS

MARIA VLEER, eveneens arts.

XI.- MELLE JOHANNES VLEER,

* 24.12.1890 te Offingawier, van beroep winkelier,

† 3.12.1964 te Ter Apel, trouwde 12.11.1920 te Delfzijl
met:

TIETJE STOLT,

* 8.11.1896 te Farmsum. † te Ter Apel, dochter
van Gerrit en Lammechien Hansen,

Kinderen:

LAMMECHIEN Melles * 9.10.1921 te Farmsum, huwde
4.11.1947 te Ter Apel HARM SANDERS.

YPKJEN RENSKJE Melles * 16.6.1923 te Ter Apel, huwde
8.11.1945 aldaar AALDERT WACHTMEESTER.

RENSKJE YPKJE Melles * 22.4.1925 te Ter Apel.

GERRIT JOHANNES Melles * 29.7.1927 te Ter Apel, volgt.

JOHANNES AUKES Melles * 9.2.1930 te Ter Apel, volgt.

KLAZINA ALIDA Melles * 19.11.1932 te Ter Apel.

XI.- JACOB JOHANNES VLEER:

* 10.4.1892 te Sneek, van beroep: kaasmaker, trouwde
17.7.1915 te Drachten met:

(I) HINKE SPOELSTRA,

* 28.11.1890 te Boornbergum, † 15.12.1933 te Dronrijp,
dochter van Roelf Spoelstra en Tietje keidel
Hij hertrouwde 20.7.1940 te Menaldum met:

(II) MAAIKE DIJKSTRA,

* 26.2.1893 te Hylaard, † 6.4.1973 te Berlikum,
dochter van: Gerben Dijkstra en Lutske Tichelaar
eerder weduwe van Jan D. Postumus.

Kinderen:

ROEL JACOBS * 13.5.1918 te Dronrijp, volgt.

J..... * te Dronrijp, volgt.

XI.- LAURENS JOHANNES VLEER,

* 20.1.1896 te Sneek, † 14.7.1965 te Tilburg, van beroep
Hoofdinspekteur van Politie in Ned. Oost. Indië, trouwde
28.10.1918 te Halsteren (Bergen op Zoom) met:

WILHELMINA MARIA VAN DORST,

* 14.6.1892 te Halsteren bij Bergen op Zoom, † 6.5.1966
te Rosmalen, dochter van Pieter Jan van Dorst en
Adriana Cornelia van der Aarssen.

Kinderen:

JOHANNES PETRUS Laurens * 1.7.1922 te Meester
Cornelis, volgt.

PETRUS AUKE Laurens * 27.2.1924 te Meester Cornelis,
† 19.6.1944 te IJsendijke (Zld);
Bij het uitbreken van de Tweede Wereldoorlog was hij voor
studie en opvoeding bij de Broeders van Huybergen en later
ondergedoken bij een boer in IJsendijke.

MARIA YPKJE CORNELIA * 11.12.1925 te Soekaboemi
(Java) † 4.5.1926 te Padang.

JOZEPHUS FRANSISCUS ALFONSUS MARIA * 22.2.1929
te Padang.

LAURENTIUS GIJSBERTUS SERAPHINUS MARIA * 28.8.1934
te Pajacoemboen, volgt.

XI.- ERRIT JOHANNES VLEER,
* 31.5.1902 te Sneek, van beroep : trouwde 12.6.1925
te Drachten met:

AUKJE SJOERDS SPIJKSTRA,
* 25.3.1907 te Oudega (Sm), dochter van Sjoerd Tjerks
Spijkstra en Trijntje Fokkes Wiersma.

Kinderen:

TRIJNTJE Errits * 24.7.1928 te Deersum.

JOHANNES AUKE Errits * 2.9.1932 te Deersum, volgt.

KINDEREN VAN JACOB AUKES VLEER EN
TRIJNTJE KAMPSTRA:

XI.- AUKE JACOBS VLEER,
* 20.10.1895 te Sneek, gepensioneerd Hoofdonderwijzer,
trouwde 13.1.1921 te Sneek met:

SIPKJE DE VRIES,
* 8.2.1898 te Sneek, dochter van Gerrit Jelles de Vriés
en Jeltje de Jong.

Kinderen:

JACOB Aukes * 7.4.1924 te Teerns, volgt.

JELTJE Aukes * 30.12.1926 te Teerns, huwde 2.10.1952
te HENDRIK BLIJHAM.

GERRIT Aukes * 8.4.1930 te Balk, volgt.

XI.- AGE JACOBS VLEER,

* 21.12.1898 te IJsbrechtum, van beroep onderwijzer,

† 15.10.1966 te Langweer, trouwde te met:

GEESKE HAARSMA

* te, dochter van en

Kinderen ??????

XI.- JOHANNES JACOBS VLEER?

* 17.9.1901 te Sneek, van beroep Commies der Directe
Belastingen, trouwde 18.5.1901 te Sneek met:

JANTJE MIEDEMA?

* 18.5.1901 te Sneek, dochter van Hessel Miedema en
Trijntje Lammertsma.

Kinderen:

TRIJNTJE Johannes * 17.7.1931 te Sneek,

BOUKJE Johannes * 17.5.1934 te Sneek.

wordt vervolgd=

HET GELDVERKEER

Na enkele algemeenheden geschreven te hebben in de "Tyng" van mei-juni blz. 45-46 over het muntstelsel in Nederland, wil ik thans eerst iets schrijven over goudenmunten en wel aan de hand van een artikel dat ik een dezer dagen las in de Zuidafrikaanse Koerier van juni 1974.

Goud en geld zijn al met elkaar verbonden sedert de mens voor het eerst stukjes goud gebruikte om gekochte goederen of diensten te betalen. Het is een zeer kleurrijke associatie, gekenschetst door verhalen over intriges, de ondergang van oude steden, zeeroverij en altijd waren gouden voorwerpen of munten deel van de buit.

Bijzondere gebeurtenissen in de geschiedenis van landen kunnen nagegaan worden aan de hand van de munten die per traditie bij dergelijke gelegenheden werden geslagen. Dit alles heeft bijgedragen tot de mystieke sfeer, die velen met gouden munten verbinden.

Zuid-Afrika is werelds belangrijkste goud producent en dit jaar is het precies honderd jaar geleden dat Zuid-afrikaans goud gebruikt werd om er zuidafrikaanse munten van te slaan.

Thans volgt een uiteenzetting van de goudmunten in Zuid-Afrika, waarbij wij weer worden herinnerd aan mannen als Jan van Riebeeck en Paul Krüger, Jan van Riebeeck (1618-77) Ned. Staatsman stichter der Kaapkolonie.

Paul Krüger (1825-1904) bijgenaamd oom Paul president van de Zuid-Afrikaanse Republiek, leider v.d. Boerenoorlog tegen Engeland, maakte in 1900 een reis door Europa om steun te zoeken doch zonder succes. Hij stierf in Zwitserland.

In het jaar 1874 bezocht President Francois Burgers van de Zuid-Afrikaanse Republiek de pas ontdekte goudvelden in het Oosttransvaalse lageveld en in het gebied bij Pelgrimsrus kocht hij alluviaal goud aan met de bijzondere bedoeling om er gouden munten van te laten slaan.

Dit goud werd naar Londen verscheept, waar de regeringsvertegenwoordiger de opdracht had de nodige voorbereidingen te treffen om er de thans beroemde "Burgersponde" van te laten slaan.

Deze "Burgersponde" waren in feite de eerste Zuidafrikaanse munten. Tot die tijd werden verschillende munten uit vele landen, afhankelijk van het tijdperk in de geschiedenis gebruikt.

Er werden slechts 837 "Burgersponde" geslagen die dezelfde specificaties hadden als de "Engelse sovereigns".

De oorspronkelijke muntstempel brak nadat 695 munten geslagen waren en na het maken van de nieuwe stempel bleek er een kleine afwijking te zijn, waardoor de laatste 142 munten de President met een woestere baard laten zien dan de andere. Door hun kleinere aantal zijn de "woeste baard" ponden meer waard dan de gewone, die indien goed bewaard, echter vanuit verzamelaars oogpunt altijd nog tot de waardevolste Zuidafrikaanse munten behoren.

De "woeste Baard" ponden brengen op het ogenblik zo'n 10.000 gulden op.

De "Burgersponde" werden opgevolgd door de even beroemde, maar algemener bekende Krugerponden, die door de in 1893 in Pretoria opgerichte Zuid-Afrikaanse munt geslagen en uitgereikt werden.

Daarna werden tot 1900 toen de munt na de Britse bezetting van Pretoria werd opgeheven, ieder jaar munten geslagen met de beeldenaar van President Paul Krüger .

In 1899 leidden moeilijkheden bij het verkrijgen van een nieuw muntenstempel voor dat kalenderjaar uit Duitsland tot het besluit munten te vervaardigen met de stempel van 1898 en deze direct onder het hoofd van de President te voorzien van het jaartal 99. Van deze dubbelgestempelde munten werden er slechts 130 vervaardigd en onlangs werd een bedrag van ruim 20.000 gulden voor zo'n munt betaald.

In 1902, tegen het einde van de Tweede Vrijheidsoorlog werd het beroemde "Veldpond" als nood betaalmiddel geslagen, opnieuw uit goud afkomstig uit de Oosttransvaalse goudmijnen. Het waren gouden sovereigns, gemunt met behulp van ruw gegraveerde stempels, waarbij geïmproviseerde persen werden gebruikt. Het slaan van de veldponden besloot het eerste deel van de geschiedenis van de Zuidafrikaanse gouden munten, want tot 1923 werden geen nieuwe munten uitgegeven.

De productie van gouden munten in sovereign-waarde werd hervat bij de opening van de nieuwe munt in Pretoria in 1923, die als afdeling van de Royal Mint in Londen functioneerde. Het slaan duurde voort tot 1932, toen de toenmalige Unie van Zuid-Afrika de goudstandaard losliet.

Tot 1952 werden geen nieuwe gouden munten geslagen en sinds dat jaar werden jaarlijks beperkte aantallen gouden ponden en gouden halve ponden aangemaakt.

Met de overgang naar het decimale geldstelsel tijdens 1961 veranderde de waarde in 2 pond en 1 pond en werd de beeldenaar van de Britse vorstin vervangen door Jan van Riebeeck.

In 1967 werden de eerste exemplaren geslagen van een totaal nieuwe munt : de Krügerrand.

BESTUUR NIJDAMSTRA - STICHTING

Voorzitter : T. Nijdam, Coornhertstraat 12,
Leeuwarden, tel. 05100-22167.

Secretaris penningmeester: C. v.d. Schoot, Azn.,
Heerenhage 205, Heerenveen,
tel. 05130-24792.

LEDEN

H. Nijdam-Smit : Boerhaavelaan 113, Groningen,
tel. 050-253701.

K. Nijdam : Geastwei 24, Oudemirdum,
tel. 05147-405.

W. Wijnia : De Hietbrink 10, Emmen.

POSTGIRO-REKENING : 82.67.24.

REKENING RABOBANK : gironummer: 81.46.57.
rek.nr. 3264.65.308.
beiden ten name van:
Penn. NIJDAMSTRA-STICHTING te
H E E R E N V E E N .

FAMILIEBLAD : "DE NIJDAMSTRA-TYNGE".
Lid/abonnees f 12,-- per jaar,
(vóór 31 maart te betalen).
HALFJAARLIJKS f 6,-- , mits
betaling plaatsvindt vóór
31 januari/juli.
Donateurs/leden f 6,-- per jaar.
Zelfde voorwaarden als hierboven
vermeld.

REDACTIE : T. Nijdam, Coorhertstraat 12,
Leeuwarden.

BIJ ONBESTELBAARHEID GAARNE RETOUR AAN:
Coornhertstraat 12, Leeuwarden.
(zo mogelijk opgave van nieuw adres).